

СЕРЕДНЬОВІЧНІ МОНАСТИРІ СТАРОСАМБІРЩИНИ ЯК ОБ'ЄКТИ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ

Систематизуються історичні дані про монастирі, що існували на території Старосамбірського району, як загальновідомі, Лаврівський, Добромільський, Спаський, так і ті, про існування яких є лише короткі згадки в історичних джерелах. Аналізуються шляхи залучення історико-культурних пам'яток чернецтва з метою використання у туризмі.

Ключові слова: історія, чернецтво, монастирі Старосамбірщини, релігійний туризм.

В історії України монастирі завжди посідали винятково важливе значення у поширенні християнської моралі, освіти, культури. Не менш важливим є той факт, що паломництво до монастирів завжди було притаманне українській християнській традиції – загальновідомими є прощі до Києво-Печерської лаври, Почаївської лаври, Скиту Манявського тощо.

Релігійний туризм традиційно не належить до найприбутковіших видів туризму. Отримати точні статистичні дані про прибутки від подібних подорожей складно, що зумовлене специфікою їх організації, однак неоціненним є духовне здоров'я, яке приносять такі поїздки. Приїжджаючи у монастир, людина знаходить спокій, відсторонюється від мирської суєти, переосмислює цінності життя, чіткіше визначає свою роль і місію в суспільстві. Мальовнича природа, що, як правило, оточує монастирі, цілющі джерела сприяють психологічному та фізичному оздоровленню людини. Кількість людей, які відвідують монастирі в Україні, зростає, як і кількість бажаючих пожити у них певний час.

Закономірно, що туристів насамперед приваблюють діючі монастирі як місця екскурсійних поїздок, хресних доріг, прощ, відпустів. Водночас, під час розробки туристичних маршрутів практично не використовується інформація про ті обителі, які не збереглися до нашого часу. Тому актуальним завданням наукових досліджень є вивчення історії таких монастирів, що дає можливість поглибити знання з духовної культури, історичного минулого краю, а також сприятиме, можливо, їх відновленню в майбутньому.

Як свідчать результати досліджень, на території Старосамбірського району існувало багато монастирів. Науковці припускають, що на Старосамбірщині монастирі існували вже за часів князя Осмомисла. Особливо багато їх було у XIV–XV ст., що, на думку І. Мицька, дає право

порівняти цей край з відомим релігійним центром Афоном, гористим півостровом в Греції з чисельними монастирями [9, с. 120].

Водночас, низка монастирів району, про які є згадки в історичних джерелах, залишається недослідженою. З огляду на значну кількість таких осередків чернецтва, актуальним є також завдання проаналізувати їхнє значення для розвитку релігійного туризму в Україні та на Львівщині, зокрема. Тому завданням нашого дослідження є систематизувати діючі та неіснуючі монастирі Старосамбірського району з метою їх майбутнього залучення у сферу туризму.

Серед передумов виникнення великої кількості чернечих обителей на Старосамбірщині варто виділити особливості географічного розташування краю, що зумовлювало не такі часті, як на інших українських землях, напади степових орд. Поряд з мальовничою природою українського Прикарпаття це приваблювало сюди монахів. У



Рис. 1. Лаврівський Святоонофріївський монастир

виникненні монастирів значна заслуга належить фундаторам. Так, наприклад, Спаським монастирем опікувався князь Лев Данилович, Лаврівським – литовський князь Лавр-Войшелк, Добромильським – відомий меценат Іван Щасний-Гербурт, Топільницьким – шляхтич Григорій Турянський тощо.

Монастирі були православними (за винятком римокатолицького у с. Сусідовичах) до 1691 р., коли Перемишльська єпархія прийняла унію. У 1739 р. утворено Святопокровську провінцію ЧСВВ, внаслідок чого монастирі вилучено з юрисдикції перемишльського владика і підпорядковано Провінційній Управі. Згодом більшість з них (крім Лаврівського та Добромильського) були ліквідовані внаслідок реформи австрійської влади наприкінці XVIII ст., яка закрила малі, погано забезпечені оселі чорного духовенства. Нині у Старосамбірському районі діє п'ять монастирів: чотири греко-католицькі – чоловічі Святоонофріївські у Лаврові та Добромилі, жіночі – Згромадження Сестер Пресвятої Євхаристії у Хирові та Свято-Преображенський монастир Студійського уставу у Надибах; також діє римокатолицький монастир кармелітів у Сусідовичах.

Старосамбірщина насамперед відома діючими Лаврівським та Добромильським монастирями. Лаврівський Святоонофріївський монастир створений в середині XIII ст. і протягом століть вважався

духовною столицею наддністерського Підгір'я. Цьому сприяло те, що у ньому перебували мощі св. Онуфрія. За народною традицією саме у Лаврівському монастирі був похований князь Лев (рис. 1).



Рис. 2. Церква Святого Духа у Добромільському монастирі

Добромільський монастир заснований на початку XVII ст. і відомий зокрема тим, що у ньому працювало багато відомих церковних діячів. Саме у ньому чернечий постриг прийняв майбутній митрополит А. Шептицький. Сьогодні великі приміщення Добромільського монастиря потребують серйозного ремонту, що дозволило б проживати більшій кількості ченців та, можливо, зупинятися на ночівлю паломникам (рис. 2).

В історичних джерелах зафіксовано ще понад двадцять монастирів, які існували на території Старосамбірського району, однак досі не збереглися. Про місце знаходження лише деяких з них свідчать будівлі. Зокрема, добре збережене приміщення обителі у с. Букові, єзуїтський комплекс у с. Хирові, фрагментарні залишки та місця осель у с. Біличах, Смільниці, Топільниці, Великій Сушиці, Городиську, П'ятниці, Созані, Старій Солі, Старяві, Страшевичах, Терлі, які можна виявити за переказами місцевих жителів, пам'ятними знаками.

Найбільш дослідженим серед неіснуючих монастирів Старосамбірщини є Святопреображенський монастир у селі Спас. Наприкінці 70-х років XX ст. на місці монастиря виявлено його фундамент та монастирську церкву. Традиційно початки монастиря виводять з другої половини XIII ст., ймовірно заснованого князем Левом Даниловичем.

З фальсифікованої грамоти князя Лева Даниловича, виданої у Львові 12 січня 1292 р., довідуємося, що він вирішив побудувати нову муровану церкву замість старої дерев'яної. У ній сказано, що Лев не тільки вимурував Спаську церкву на місці дерев'яної, але й за згодою перемишльського єпископа Іларіона перетворив її на самбірську кафедральну. Новопоставленому самбірському єпископу Євфимію надав села Созань і Страшевичі. З монастирем пов'язане існування окремої, незалежної від перемиської, самбірської єпископії. У XII ст. самбірська єпископія була самостійною і мала своїх єпископів, які перебували у Спаському монастирі. Спаська церква мала статус кафедральної. У пізніші часи монастир слугував зимовою резиденцією перемиських владик. У XVI ст. в Спаському монастирі існувала школа для підготовки священників, тут переписували книги. Документальні відомості про

скрипторій існують з 1518 р. [6, с. 122 – 123]. Монастир ліквідований в кінці XVIII ст. під час йосифінської реформи (рис. 3).

Чоловічий та жіночий монастирі діяли у с. Смільниці, що тепер належить до м. Старого Самбора. Дані археології свідчать, що Смільницький монастир Різдва Пресвятої Богородиці датується XI ст. [9, с. 120]. Смільниця є одним з найдавніших поселень на Старосамбірщині. У княжі часи Смільниця належала до системи головного городища, що знаходилося в селі Спас. Відомо, що у княжі часи сигнальними знаками було вогнище. Матеріалом для нього була смола, з якої виготовляли смолоскипи. Очевидно, назва місцевості “Смольниця” походить від того, що тут на замовлення князя виробляли смолу для військового призначення.



Рис. 3. Церква у с. Спас неподалік колишнього монастиря

Монастир мав оборонний характер і разом з Самбором захищав “ворота” в Карпати”[10, с. 84].

Чоловічий монастир (Різдва Пресвятої Богородиці), відомий ще з кінця XIV–XV ст. Перша відома письмова згадка про нього відноситься до кінця XIV століття, коли Владислав Опольський підтвердив юридичні права на приналежні йому маєтності. Про смільницький монастир згадується у 1407 р., коли Владислав Ягайло, король польський, утвердив своєю грамотою за владикою перемишльським Афанасієм та його наступниками монастирі, що знаходилися в області перемишльській та самбірській [9, с. 121].

На відміну від чоловічого, Смільницький жіночий монастир в історичній літературі майже невідомий. Він був одним з найбільших на території Перемиської єпархії. На сьогодні збереглися руїни мурованої церкви монастиря. Розташовані



Рис. 4. Місце колишнього монастиря у Смільниці

вони на високому мисі відроги гір, справа від дороги при під'їзді до Старого Самбора зі Львова. На думку В. Слободяна, фрагменти збережених мурів, викладених з каменю, свідчать, що це була дводільна споруда з прямокутною навою та півциркульним вужчим вівтарем [11; с. 470]. Як зазначає дослідник, руїни мурованої монастирської церкви стояли ще у 1920-х роках *“Перші згадки про парафіяльну церкву походять з 1562 р. У 1788 р. на місці давнішої була збудована дерев'яна церква, яка згоріла 11 березня 1890 р. У 1894 р. зведено нову тризрубну триверху церкву. По другій світовій війні у 1950 р. село виселено, а церкву у 1951 р. розібрали”* [12; с. 636] (рис. 5–6).



Рис. 5. Мури жіночого монастиря у Смільниці



Рис. 6. Місце колишнього монастиря у Тершові

Дата заснування монастиря невідома, а перша згадка про жіночу обитель у с. Смільниці відноситься до 1543 року. У списку документів Смільницького жіночого монастиря (середина 80-х років XVIII ст.) під вказаним роком згадується наступний документ – копія розпорядження, яке стосується земельних володінь та лісів обителі. Про Смільницький монастир згадується у вирішенні майнових справ. Так, перемишльський єпископ Л. Терлецький скаржився королеві Боні, як дожиттєвій властительці Самбірщини, на управителя королівських маєтків Р. Чосхновського, який свавільно вдирався у єпископські володіння. Для вирішення питання було призначено комісію, яка відновила та укріпила межі «між монастирем пресвятої Богородиці, *“Смолянка зовимим”* та Старим Самбором і Страшевичами [2, с. 40]. У зв'язку з цим, зауважує О. Дух, не можна виключити ймовірності, що зазначений документ, який походить з середини XVI ст., стосується чоловічої обителі у Смільниці [3, с. 270].

Перші достовірні згадки про жіночий монастир відносяться до першої половини XVII ст. Тому, можна погодитися з О. Духом, що на даному етапі історичних досліджень можна лише припускати існування жіночої обителі з середини XVI ст. [3, с. 275].

Протягом першої половини XVII ст. Смільницький жіночий монастир почергово переходив під юрисдикцію як православного, так й уніатського владик, будучи втягнутим у міжконфесійну боротьбу, яка в Перемишльській єпархії тривала протягом XVII ст. та почергово належав православним та уніатам. Зокрема, на сеймі у 1632 р. прийнято *“статті заспокоєння обивателів Корони та великого князівства Литовського руського народу, що сповідує грецьку релігію”*, за якими Перемишльська єпархія після смерті чи переходу на іншу кафедру уніатського єпископа Афанасія Крупецького залишається назавжди з усіма здавна належачими їм маєтками за православними, православний єпископ для своєї резиденції отримує Лаврівський, Спаський та Смільницький монастирі [1, с. 267].

Важко окреслити в який період жіноча обитель була православною, а в який – уніатською. Зокрема, у 1644 році Перемишльський уніатський єпископ Афанасій Крупецький (1610–1652 рр.) збудував для черниць муровану церкву. Однак, у 1668 році жіноча обитель була вже православною. Ігуменею у ній була рідна тітка Київського митрополита (1663–1679 рр.) і Перемишльського єпископа (1650–1679 рр.) Антонія Винницького – Атанасія з Ляхова Дзюс. Вона була рідною сестрою матері владики – Маріанни з Ляхова Дзюс гербу Кердея. Присутність у монастирі близької родички митрополита вказує, що обитель відіграла значну роль у житті Перемишльської єпархії. Монастир перебував під опікою місцевої української шляхти. Про це може свідчити наявність у ньому представниць знаних шляхетських родин Дзюсів, Городинських, Яворських та інших. Окрім цього, згідно з постановою сеймику Руського воєводства в Судовій Вишні, з 1683 року Смільницький жіночий монастир був звільнений від сплати подимного податку. Ініціатором цього рішення цілком ймовірно стала шляхта Перемишльської землі, яка була присутня на сеймику [3, с. 271].

На важливу роль Смільницького жіночого монастиря у XVII ст. вказує те, що під час висвітлення важливих церковних подій Перемишльської єпархії в історичних джерелах серед тогочасних обителів Старосамбірщини він згадується поряд із відомими Лаврівським та Спаським монастирями.

У 1691 році Перемишльська єпархія прийняла унію. До унії приступили монастирі, які були розташовані на території єпархії. Тоді жіноча обитель у Смільниці стала уніатською.

Особливістю тогочасного чернечого життя була децентралізованість монастирів, їх залежність від ктиторів, непередбачуваних обставин, що ускладнювало функціонування жіночих обителів. Певні спроби впорядкування їх повсякденне життя здійснювалися на церковних соборах. Зокрема, Київський собор у 1640 році постановив, що *“Къ черницямъ никто не имьеть права ходить, кромь духовника. Чернецы и черницы не должны позволять себь жить въ деревняхъ и городахъ, но*

только въ монастыряхъ, а послѣднія – под началомъ какой-либо почтенной старушки” [4, с. 46].

Значна увага приділялася регулюванню чернецого життя на Перемишльському єпархіальному синоді в 1693 році. Зазначалося, що у Смільницькому монастирі повинен бути новіціят, при чому підкреслювалося, що разом з яворівським, у всій Перемишльській єпархії їх має бути лише два. Також наголошувалося, що до цих монастирів “*не вільно буде під клятвою Папів нікому входити, ні з монахів, ні з світських духовних, а ще більше з світських осіб, без прियाви, або відома духовної особи, що має на це виразний дозвіл пастирський. А як посвята дівиць по канонічнім приписі належить до уряду самого єпископа, так і вибір ігумені має залежати від його суду. Заказується законницям без його дозволу виходити, або виїжджати з монастиря під яким-будь позором*” [7; с. 16].

У першій половині XVIII ст. черниці Смільницького монастиря доволі часто брали участь у засіданнях духовного суду Перемишльської єпархії. Зокрема, у 1699 р. шляхтич Іван Бачинський відмовлявся сплатити черниціям 100 зл., які їм належали згідно з заповітом Петра Яворського-Пушкевича. Аналогічну суму звинувачений заборгував чоловічому монастиреві у Лаврові. У 1731 р. шляхтич Стефан Криницький записав черниціям Смільницького монастиря 200 зл. Згідно з цим же заповітом Лаврівський та Добромильський монастирі мали отримати по 1000 зл., а Щеплотський – 400 зл., жіноча обитель у Розгірчу – 200 зл., а чоловічі Літнянський та Деражівський монастирі – по 100 зл. Необхідне було рішення суду, щоб ці кошти надійшли до вказаних обителей, оскільки нащадки померлого відмовлялися сплатити такі значні суми грошей [3, с. 272].

У 1712 році черниці вели судову справу проти шляхтичів Созанських стосовно границі поміж їхніми приватними володіннями та маєтностями Смільницького монастиря. Згідно з рішенням духовного суду справу мала вирішити комісія, до якої мав увійти, зокрема, ігумен Лаврівського монастиря. Доволі часто черниці позичали сусідам певні грошові суми, які згодом було важко отримати назад. Зокрема, у 1729 році старосамбірські міщани Іван Малевич та Іван Михалевич відмовлялися сплатити відповідно 270 та 20 зл., які вони позичили у монахинь, обгрунтовуючи це тим, що не настав відповідний термін для їх повернення, а також відсутністю грошей. Суд зобов'язав міщан повернути черниціям вказані грошові суми [3, с. 272].

У 1764 р. в монастирі перебувало 14 черниць. За вказівкою перемишльського єпископа А. Шептицького у 1764 р. був зроблений огляд смільницького монастиря, де тоді під керівництвом ігумені Софії Левинської знаходилося вісім монахинь та п'ять новіціяток [2, с. 24]. У наступні роки обитель поступово занепадає. Руйнуються церковні,

господарські, житлові будівлі. У 1776 р. монахині отримали дозвіл від австрійської влади на вируб лісу в добрах Старої Солі для проведення ремонту монастиря. Цього ж року Перемишльський єпископ А. Шептицький (1772–1779 рр.) видав розпорядження з проханням до місцевого населення допомогти черницям у проведенні ремонту, надаючи, зокрема, підводи для перевезення лісу [3, с. 273].

У 1780 р. ігуменею Смільницького монастиря була обрана Євгенія Комаринська. Вона була останньою ігуменею в обителі. 4 червня 1789 року австрійська влада прийняла рішення про закриття обителі у Смільниці. Черниці були переведені до монастирів у Словіті та Львові. Вже в листопаді 1789 року перші кошти, які були отримані після ліквідації Смільницького монастиря, надійшли до Словіти, де перебували монахині зі Смільниці [3, с. 273]. Так перестав існувати один з найдавніших та найбільших жіночих монастирів на території Перемишльської єпархії. Відомо, що за свідченням Євгенії Комаринської, настоятельки монастиря василіанок у Смільниці, а згодом у Яворові, у 1807 р. частина документів смільницької обителі зберігалася в “уряді циркулярному” у Дрогобичі, а частина – в єпископському архіві у Перемишлі [13, с. 206].

У сусідньому із Спасом селі Тершові існував монастир Введення Пресвятої Богородиці, який згадується у 1424 р. Як вказує І. Крип'якевич, він належав до багатших, оскільки був зобов'язаний висилати до загального ополчення лучника з конем вартістю 3–4 гривень. Вчений припускає, що монастир стояв на місці цвинтарної богослужбової каплиці Введення Пресвятої Богородиці [5, с. 101] (рис. 6).



Рис. 7. Церква Воздвиження Чесного Хреста у с.Страшевичі

Існував також монастир у селі Страшевичі, про який згадують актові джерельні матеріали XV ст. Обитель знаходилася у підпорядкуванні Преображенського монастиря в Спасі (рис. 7). У Спаському та Страшевицькому монастирях найбільше любили перебувати перемишльські єпископи.

Фрагментарні дані свідчать про функціонування Святомихайлівського монастиря у сусідньому з Страшевичами селі Созань. Так, у 1392 р. дідич Самбірської волості “Спитко з Мельштина замінив своєму писареві шляхетному Сенькові його село Яриловичі на Святомихайлівський монастир, названий Созань..., на ріці Созань” [9, с. 120]. Місцеві жителі пам'ятають місце знаходження цього монастиря (рис. 8; 9).



Рис. 8. Церква Святого Архангела Михаїла у с. Созань



Рис. 9. Місце колишнього монастиря у Созані

Є відомості про жіночий монастир у селі Біличі. Існує свідчення про існування монастиря неподалік села Велика Лінина. Дослідниця С. Стжетельська-Гринбергова зазначає, що князь Лев виїхав до Лінини зі Спасу, де й помер. У своїй праці вона говорить, що кілька кілометрів за *“Lenina, w ustroniu był monastyr Bazylianów, ktorem Lew świadczył dobrodziejstwa: tu schronił sie on ostatecznie”* [15, с. 102], що заперечує поширену легенду, за якою князь Лев помер у Спаському монастирі.

У середині XVII ст. існував чоловічий монастир у с. Велика Сушиця, заснований В. Стебельським, ліквідований в кінці XVIII ст. Діяла обитель і у с. Великосілля (Нанчілці Великій). Відомо, що це був чоловічий Святооунфріївський монастир, який підпорядковувався Лаврівському. Функціонував монастир Св. Івана Хрестителя у с. Головецько. Його існування підтверджує народна легенда, яка говорить, що колишня церква стояла в лісі та була монастирською і деякий час єдиною в цій околиці так, що навіть від містечка Турка віруючі на Великдень приходили сюди святити паски. У 1890 р. на її місці збудовано існуючу дерев'яну триверху церкву бойківського типу [12, с. 206].



Рис. 10. Церква Святої П'ятниці на місці колишнього монастиря

Також відомо про Святовасилівський монастир у селі Городисько поблизу Нового Міста, який, як стверджує І. Мицько, існував, принаймні, за часів князя Болеслава-Юрія Тройденовича щонайменше до 1447 р. [8, с. 160].

У 1374 р. згадується монастир Св. П'ятниці біля Добро-

миля. Ця місцевість вже від 1472 р. відома як поселення П'ятниця [6, с. 109] (рис. 10).

Відомий дослідник І. Крип'якевич стверджує про існування двох монастирів у Старому Самборі. Один з них був жіночий. Він згадується у 1782 р. [5, с. 101].

Збереглися відомості про монастир у Старій Солі, якому польський король Казимир III Великий надав право продукувати сіль за 100 злотих річного чиншу [6, с. 109].

Існував монастир у селі Старява, що згадується у 1500 р. [5, с. 101].

З початку XV ст. існував монастир у Терлі, про який розповідає грамота короля Ягайла 1415 р., що згадує його надання *“яко за князя Льва били за руских княжат”* [1, с. 101]. Про монастир Різдва Пречистої Діви згадується у дарчому записі 1716 р. священника Т. Ямінського церкві села Терло, де, зокрема, він висловлює свою волю, щоб *“при ньому залишався панотець Гедеон Устрицький або теж превелебний парох Бартоломей Шептицький чину св. Василія”*. Також вказується, що при монастирі є плебанія, стодола, пара волів і три корови [14, арк. 724].

Історичні джерела вказують також на існування монастирів у Библі, Топільниці, Вицеві, Лопушанці-Хомині, Бусовиську.

Таким чином, на території Старосамбірщини функціонувала значна кількість монастирів, про які ми лише фрагментарно згадуємо у цій публікації. Часто історичні джерела містять лише згадки про той чи інший монастир в контексті розповіді про якусь подію. Це дозволяє зробити припущення, що існували й інші монастирі, пам'ять про які втратилася з плином часу. Саме тому потрібні подальші ґрунтовні дослідження, які б доповнили існуючі дані з історії чернецтва України та Старосамбірського району зокрема.

Включення інформації про монастирі в туристичну сферу не лише дало б можливість якісно наповнити релігійні маршрути, але й врахувати потребу пізнавальних елементів не лише в релігійному, але й в сільському зеленому туризмі, який має значні перспективи на Старосамбірщині. Для популяризації знань про діючі та неіснуючі монастирі необхідно запровадити їх дорожнє маркування, видавати спеціальну літературу, призначену для потенційних туристів, яка б інформувала про історію обителів та інших релігійних пам'яток, при можливості створювати при монастирях виставки сакрального мистецтва тощо. У перспективі історію, специфіку чернечого життєвого укладу туристам можна представляти і за допомогою тематичних парків. Наприклад, у штучно створеному для туристів *“парку віри”* в італійському містечку Сульмона один з трьох релігійних маршрутів присвячений життю бенедиктинських монахів. Такі тематичні парки співзвучні туристичним програмам вихідного дня, канікул та здатні зацікавити різноманітні категорії туристів. Під час створення нових туристичних маршрутів необхідно враховувати потреби

різних груп туристів, представляти шляхову інформацію, історію краю та релігійних пам'яток.

ДЖЕРЕЛА:

1. *Беднов В.А.* Православная Церковь въ Польшь и Литвь / В. Беднов. – Екатеринославъ: Типографія С.И.Барановскаго, Первозвановская ул., 1908. – 511 с.
2. *Добрянский А.* Исторія епископовъ трехъ соединенныхъ епархій, Перемышльской, Самборской и Саноцкой, отъ найдавньшихъ времянь до 1794 г. / Антоний Добрянский. – Львов: Топографія Ставропигійского Института, 1893.
3. *Дух О.* Жіночий монастир у Смільниці // Альманах Старосамбірщина / Олег Дух. – Львів: Місіонер, 2003. – Т. III. – С. 269–285.
4. Кіевскій соборъ 1640 года, по разсказу Саковича // Памятники полемиической литературы въ Западной Руси. Русская историческая библіотека издаваемая Археографическою коммисіе. Том четвертый. Петербург. – 1878. – С. 21–48.
5. *Крип'якевич І.* Середньовічні монастирі в Галичині / Іван Крип'якевич // Записки чина св. Василя Великого. Том II. Вип.1–2; 3–4. – Жовква: Видавництво Василя В., 1926. – С. 70–104.
6. *Кріль М.* Старосамбірщина: історія і культура / Михайло Кріль. – Львів: Піраміда, 2009. – 600 с.
7. *Лакота Г.* Три синоди Перемиські й епархіяльні постанови валявські в XVII–XIX ст. / Григорій Лакота. – Перемишль: накладом товариства епархіяльна поміч, 1939. – 176 с.
8. *Мицько І.* Книжність і книжники / Ігор Мицько // Старосамбірщина: [Альманах]. Т. 2. – Львів: Місіонер, 2002. – С. 160–176.
9. *Мицько І.* Край обителей / Ігор Мицько // Старосамбірщина: [Альманах]. Т. 2. – Львів: Місіонер, 2002. – С. 120–144.
10. *Рожко М.* Слідами археологічних досліджень В.Кобільника на Самбірщині / Михайло Рожко // Бойківщина: історія та сучасність [Матеріали міжнародного історико-народозначого семінару “Населення Бойківщини у контексті загально карпатського етнокультурного розвитку”], Самбір, 14–16 вересня 1995 р. – Львів-Самбір, 1995. – С. 84–86.
11. *Слободян В.* Неіснуючі церкви Старосамбірщини // Альманах Старосамбірщина / Василь Слободян. – Львів: Афіша, 2008. – Т. IV. – С. 465–498.
12. *Слободян В.* Церкви України: Перемиська епархія: [Видання присвячене 2000-літтю Різдва Христового] / Василь Слободян. – Львів, 1998. – 864 с.

13. *Шараневич И.* Черты зъ исторіи церковныхъ бенефицій и мырскаго духовенства въ Галицкой Руси / Исидор Шараневич. – Львов: Типографія Ставроп. Института, 1897. – 392 с.+ 12.
14. Центральний державний історичний архів України у Львові. – Ф. 9. – Оп. 2. – Спр. 1.
15. *Strzetelska Grynbergowa S.* Staromiejskie ziemia i ludność / Praca nagrodzona na konkursie ogłoszonym przez Zazarzad Muzum imienia Dzieduszyckich. – Lwów: Nakładem Muzeum imienia Dzieduszyckich z drukarni E. Winiarza, 1899. – 678 s.

Оксана БЕГЕЙ

СРЕДНЕВЕКОВЫЕ МОНАСТЫРИ СТАРОСАМБОРСКОГО РАЙОНА КАК ОБЪЕКТЫ РЕЛИГИОЗНОГО ТУРИЗМА

Систематизируются исторические сведения о монастырях, которые существовали на территории Старосамборского района, как общеизвестных, Лавровском, Добромьльском, Спасском, как и о тех, об существовании которых сохранились только короткие упоминания в исторических источниках. Анализируются пути использования в целях туризма историко-культурных памятников монашества.

Ключевые слова: история, монашество, монастыри Старосамборского района, религиозный туризм.

Оксана BEGEY

MEDIEVAL MONASTERIES OF STAROSAMBIR DISTRICT AS OBJECTS OF RELIGIOUS TOURISM

Historical information systematize about monasteries which existed on territory of Starosambir of district, as well-known, Lavriv, Dobromil, Spas, so those, about existence of which there are only short mentions in historical sources. Analyzes the ways of the historical and cultural monuments monks to use in tourism.

Key words: history, monks, monasteries of the Starosambor district, religious tourism.